

SAYI: 11 | AYLIK EDEBİYAT ve DÜŞÜNCE DERGİSİ | TEMMUZ 2021

K Ü P E Ş T E

K A L E M E V E K İ T A B A T U T U N A N L A R A

anne

Başlarken

“Evrenin varlığını bilmeyen, kendisinin de nerede olduğunu bilmez. Evrenin hangi amaçla var olduğunu bilmeyen, dünyanın ne olduğunu bilmediği gibi, kendisinin kim olduğunu da bilmez. Bu sorunların yalnızca birini bile geçiştiren kişi, kendisinin ne amaçla doğduğunu da bilmez.” Roma İmparatorluğu’nun Altın Çağı’nın simgesi olan Marcel Aurelius’un büyük eseri Düşünceler’den alıntıladığım cümleler bunlar... Hadi, düşünceler demişken bir düşünelim, zihnimizi azıcık yormaktan zarar gelmemeli...

Bu dünyaya neden geldiğimizi öğrenememişken, başka bir canlıya hayatı öğretmeye kalkışmak büyük cesaret isteyen önemli bir mesele...

Kendi yolunu bulan insanlar ancak başkalarına yol gösterebilir. Dertleriyle başa çıkabilen insanlar ancak yeni ufuklara yelken açabilir.

“Dünyaya geldik, gitmeye” âmennâ! Peki geliş ile gidiş arasındaki bu uzunluğunu bilemediğimiz mesafede, yaşadıklarımızı kendimize eziyet olarak mı, yoksa tecrübe olarak mı görüyoruz? Önemli olan soru tam da bu.

Eziyet olarak gördüğümüzde içinde bulunduğumuz halka nasıl dalaracak, tecrübe olarak gördüğümüzde aynı halka nasıl da büyüyecek genişleyecek bir düşünün.

Dünyaya yaratılış mucizesinin bir parçası olarak gelen ve ruhunda merhamet adlı müthiş bir maden saklayan annelik, bu halkanın tam merkezinde yer alır. Zirâ annelik merhamet sıfatından mahrum olanlara eziyet, bu sıfatla hemhâl olanlara en güzel tecrübedir.

Bu minvalde anneliğe bir medrese vasfı yüklemek sanırım hata olmaz. Hayata, gerçeğe, acıya, sabra ve tevekküle dair ne varsa annelik medresesinde öğrenilir ve daha da önemlisi öğretilir. Bu kıymetli medresenin başarılı öğrencileri ise, Aurelius’un bahsettiği gibi hangi amaçla doğduğunu bilenlerden çıkacaktır, vesselâm...

KÜLTÜR, SANAT, EDEBİYAT DERGİSİ

K Ü P E Ş T E

KALEME VE KİTABA TUTUNANLARA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
SEDA BAYRAK DURGUT

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU
HANİFE ARTAR YALÇIN

EDİTÖRLER
F. ZEHRA BOYALI
HANİFE ARTAR YALÇIN
REYHAN KARAKABAK YILMAZ

YAZARLAR
ESMA BEYZA ARSLAN
FATMANUR ÖZDEMİR
F. ZEHRA BOYALI
HANİFE ARTAR YALÇIN
HANİFE TEKER
NAZİFE YALÇIN SELÇUK
REYHAN KARAKABAK YILMAZ
SEDA BAYRAK DURGUT
SULTAN GÜMÜŞ
TUĞÇE ŞİFÂ ZORLU
ZELİHA SERT

MİSAFİR YAZAR
SAMİ TERZİ

GRAFİK - MİZANPAJ
SEDA BAYRAK DURGUT

SOSYAL MEDYA
RABİA RÜMEYSA BAYRAM

*Dergimizde yayımlanan
yazarların sorumluluğu
yazarlara aittir.*

Seda Bayrak Durgut

Sultan GÜMÜŞ
HER ŞEY ANNE İLE BAŞLAR

Kadın erkek fark etmeksizin bir insanın içini ilk ısıtan annedir. Anneliğin önemi anlatılamayacak kadar büyük ve kutsaldır. Bu sebeptendir ki bir annenin çocuk üzerindeki etkisi çok büyüktür. Anne çocuğunu hangi yönde eğitirse çocuğun o yönü gelişmiştir. Örneğin bir sınıf öğretmeni sözel ya da sayısal hangi yönü baskın ise çocuğu o yönde geliştirir ve bunu farkına bile varmadan yapar. Bir anne de içgüdüsel olarak hangi yönü baskınsa çocuğunu o yönde eğitmiş olur. Allah u Teâla rahimde bebeğin beş duyu organları arasında ilk kulağı geliştirmiştir. Bebek o zamandan işitir ve anne hangi duygu içinde ise bebek de onu hisseder. Bu sebeple anne ne kadar sağlıklı, mutlu, doğal bir süreç geçirirse evlatlarını da o oranda güzel duygularla büyütür.

Anneler bir ömür boyu ailenin düzenini, birliğini, sevgi bağlarını kurup korurken diğer yandan çocuğunu iyi ve doğru yetiştirmek, güzel ahlaklı olmaları için de erdemlerle donatmak adına didinip dururlar. Yine evladının kendi ayakları üzerinde durabilmesi için, yılmadan mücadele edebilmesi için adeta saçlarını süpürge ederek geçirirler yaşamlarını. Evlatları için yapamayacakları, göze alamayacakları fedakârlık yoktur. Bu anlamda anneye çok fazla yük binmektedir. Mükemmel anne olma empoze edilmektedir. Hem çalışmalı, gün içerisinde evinin işlerini görmeli, hem çevresi ile ilgilenmeli hem de çocuğunu yetiştirmeli. Bunları yaparken de bakımlı ve güzel görünmeli. Bu psikolojik baskı anneyi mutsuz ve sağlıksız kılmaktadır. Dolayısı ile bundan ilk etkilenecek olan da evladıdır. Aile bireyleri olarak elimizi taşın altına koymalıyız ve annenin yükünü hafifleterek ona her türlü yardımda bulunmalıyız.

Devletimiz de annelere sosyal hayatta din, dil, ırk gözetmeksizin refah bir gelecek sunmalıdır. Örneğin çalışma saatleri annelere göre ayarlanabilir. Annenin evladına ayıracağı zaman da böylece artacaktır. Sadece annelerin katılabildiği, kendilerini değerli hissedecekleri etkinlikler düzenlenebilir. Çocuğu belli bir yaşa gelene kadar temel ihtiyaçları karşılanabilir (özellikle sosyal güvencesi olmayan aileler bu anlamda çok mağduriyet içerisindedir.)

Dünyada anne sayısı kadar annelik vardır diyebiliriz. Çünkü her anne özeldir, bir o kadar da farklıdır. Tıpkı parmak izi gibi. Anneliği ilk tadacak bir bayan endişe içerisinde olabilir ya da çevresel faktörlerden kaynaklı tam anlamıyla ne yapacağını bilemeyebilir. İşte tam da bu yüzden tüm annelere ilk zamanlarında yardım eğitim gibi bazı temel bilgiler ile psikolojik destek verilebilir. Dolayısıyla geleceği doğuran anaların daha sağlıklı nesiller yetiştirebilmesi adına, yapılacaklar önem arz etmektedir. Aile ve toplum hayatının temel direği olan annelere yılda bir gün değil her daim kıymet verilmelidir.

Anadolu Yakası'nda, kadim bir sokakta, dört dâire üzerine inşa edilmiş gösterişli bir apartman... Yaşam belirtisi; otoparkında boy gösteren son model otomobiller ve akşam olduğunda pencerelerden yansıyan ışıklar... İki hâne dışında komşularının birbirini tanımadığı, yedi katlı, soğuk çehreli dev... Kentsel dönüşüm sonrası küçümen kalan bahçede; erik ile akasya ağacı... Aralarında bir elin parmaklarını geçmeyecek sayıda hüdayinabit hatmi çiçekleri ve hâtıralar... Akasyanın altında, sabahın tatlı serinliğinde, kırkını biraz geçkin bir kadın... Masanın üstünde açık duran bilgisayarda tamamlanmış bir dosya, başlığı "Anne".

Kaptan Necmi Beylerin evinden, tok olanları bile celbedecek kokular yükseliyordu. Memnune Hanım, kan ter içinde, uzun zamandır görmediği eşine çiğ börek pişirmişti. Balkona hazırladığı sofrada bir kuş sütü eksikti. Mesleği gereği onlarca ülke görmüş, nice mutfağın yemeklerini deneyimlemiş Kaptan Bey, o tatlardan hazzetmez hanımının demlediği çayı bile özlerdi. Evlendikleri günden beri hep aynı saatte, erkenden kahvaltı ederlerdi. Yıllar geçtikçe birçok şey değişmiş ama bu itiyatlarından vazgeçmemişlerdi. Necmi Bey, "Günün en bereketli vakitlerini kaçırmamak gerek," derdi. Onlar çaylarını yudumlayıp, tatlı sohbet eşliğinde günün en önem verdikleri öğününü yiyedursunlar, bahçede Türkan rengarenk kalem ve defterlerin içine gömülmüştü yine. Annesinin her ay aksatmadan aldığı edebiyat dergileri de yanı başında duruyordu. Ara sıra kafasını kaldırıp kah gökyüzüne kah erik ağacında olgunlaşmasına ramak kalmış mürdümlere, çoğunlukla da uzaklara bakıyordu. Yaşı çok değildi belki ama hayalleri büyüktü. Emek verip gayret sarf ederse, yazmaktan vazgeçmezse, Rabbi de kabul ederse dualarının gerçekleşmesi mümkündü. Metinleri, önünde duran mecmuların birinde yayımlansın istiyordu.

Vakti geldiğinde hikâyeleri de öyküseverlerin gözüne değer miydi acaba? Öykündüğü, kaleminin sesini sevdiği muharrirler okuma lütfunda bulunur muydu satırlarını? Çok iyi bildiği bir şey vardı ki, pes etmeden yazmaya devam etmeliydi. Annesi de ona bu konuda hem güveniyor hem de onu destekliyordu. Bitirdiği her öyküyü önce ona okutuyordu. Kulağına küpe ettiği bir sözü hep aklındaydı. "Hayatın kendisi bir hikâyedir. İyi bir gözlemci olur ve samimiyetini kaybetmezsen edebiyat dünyasının kapıları sana sonuna kadar açılır," demişti sohbetlerinin birinde. Güneşin sıcak yüzü iyice kendini hissettirmişti, akasyanın gölgesi de yeterli olmayınca yazısına ve hayallerine ara verip apartmana doğru yöneldi. Memnune Hanımların balkonunun altından geçerken, Kaptan Necmi Amca ve Memnune Teyze'nin maceralarla dolu yaşam öyküsünü kaleme alma fikri düştü aklına. Dâire kapısından girdiğinde müezzin, mü'minleri namaza dâvet etmeye başlamıştı.

Türkan, vâzifesini yerine getirmenin huzuruyla arkasına yaslandı. Anneannesinden yâdigar bu evin bahçesinde ne çok hâtırası vardı. Çocukluğu, kardeşiyle yaptığı kartopu savaşları, genç kızlık heyecanları, evlilik kararını âilesine açıklaması ve en önemlisi dergide yayınlanan ilk öyküsünü bu bahçede yazmasıydı. Apartmanın ve bahçenin eski hâlinden eser yoktu ama erik ve akasya ağacı eski günlere şahitlik ediyordu. Duası kabul, hayalleri gerçek olalı yıllar olmuştu. Annesi haklı çıkmıştı, sonunda edebiyat dünyası ona da kucak açmıştı.

Peygamberimizin annesi Âmine; Ebva'da hastalanıp vefat ettiğinde yavrusunun herkesten farklı olduğunu, isminin Onunla hep yâd edileceğini biliyordu. Sevgili yetimi, Onu âlemlere rahmet olarak yaratan Allah'ın himayesindeydi. Dedesi Abdülmuttalib Mekke'ye annesiz dönen torununu baş tacı etmiş, sevdiğini her hareketiyle hissettirmişti. Ama annesinin acısının üzerinden çok zaman geçmeden dedesi de vefat etti. Sekiz yaşında, yeni yuvasına gitmeyi bekleyen, kolu kanadı kırılmış bir yetimdi. Sevdiklerini kaybeden her çocuk gibi boynu bükük, gönlü yaralıydı.

Henüz kimseler onun âlemlere rahmet olarak gönderilmiş bir müjde olduğunun farkında değildi. Mekke geleneklerine göre ailenin en büyüğü Ebu Leheb'in himayesine verilecekti sevgili yetimimiz. Öz amcası Ebu Talib'in buna gönlü razı olmadı. Ebu Leheb'in ve karısı Ümmü Cemil'in ne kadar bencil ve merhamet yoksunu olduğunu çok iyi biliyordu.

Acısı taze yeğenini; şefkatine merhametine güvendiği karısı Fatıma'dan başkasına emanet edemezdi. Elinden tutup kendi evine götürdü. İşte kader böyle tecelli etti. Duha suresinde "O Seni yetim bulup barındırmadı mı?" diyerek, kıymetli yetimini nasıl koruyup kolladığını hatırlatan Rabbimiz, onun yolunu merhamet yoksunu bir evden Ebu Talib'in evine çevirmişti. Orada sevgisiyle onu sarıp sarmalayacak, annesizliğinin yarasına merhem olacak yengesi Fatıma binti Esed vardı. Sekiz yaşında bir çocuğa yetimliğini hissettirmeyip annesizliğin bitmez tükenmez özlemine merhem olmak, onun gönlündeki annelik makamını kazanabilmek ne büyük nasıptı. Yengesi Fatıma şefkatiyle o makama ulaşmıştı.

Peygamberimiz Ondan; "O benim annem oldu, sabahları kendi çocuklarından önce benim karnımı doyurur, saçlarımı tarar üstümü başımı giydirirdi." diyerek bahsetmesi; kimsesiz kalmanın üzüntüsünü, yengesinin ilgisi ve sevgisi sayesinde nasıl atlattığını göstermektedir.

Fatıma (r.a.); ailesinden sayıp ihtimamla büyüttüğü sevgili yetimi yıllar sonra peygamber olduğunda Onun İslam'a davetini de düşünmeden kabul etti.

Allah Resulünün kızına, Fatıma ismini vermesinde yengesine olan hayranlığının, vefasının etkisi var mıydı bilemiyoruz ama Medine yıllarında annesi yerine koyduğu yengesine hep özen gösterdi yakınında oldu. Onu sık sık ziyaret eder, gündüzleri evinde uyuyup bir müddet dinlenirdi. Kızı Hz. Fatıma Hz. Aliyle evlenince yengesi Fatıma, peygamberden sonra kızına da annelik yapmış oldu.

Peygamberimiz (s.a.v.); yengesi Fatıma binti Esed'in (r.a.) vefat haberini aldığı anda çok müteessir olmuş gözleri yaşlarla dolmuştu. Yanındakiler, ölümüne üzüldüğü kadının kim olduğunu sorduklarında; "O, annemden sonra annemdi, "İşte bugün annem vefat etmiş oldu cevabını vermişti. Peygamberimiz onun ardından gözyaşlarıyla dua etmiş, tekfin ve teçhiz işleriyle ilgilenmiş, cenaze namazını kıldırmış, mezara defnedilmesinde bizzat kendisi bulunmuştu. Bir evladın annesine yapacağı tüm vazifeleri yerine getirmişti.

Hz. Ali'nin ve Hz. Cafer-i Tayyar'ın annesi, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in babaanneleri Fatıma binti Esed, bizlere yetim bir yavruya nasıl şefkatle davranılacağını gösteren en seçkin sahabelerden biri olmuştur.

Faydalanılan kaynaklar:
<https://islamansiklopedisi.org.tr/fatima-bint-esed>
<http://www.sonpeygamber.info/rasulullah-sav-i-buyuten-kadin-fatima-binti-esed>

Zaman zaman kendime karşı dürüst olmadığım sahneleri düşünürüm. Aslında içten içe farklı bir sebebi olmasına rağmen kendimi rahatlatmak adına ya da durumu kabullenebilmek uğruna mazeretler ürettiğim durumları... Bu düşünceler beni daha büyük sorgulamalara itiyor. Aynaya bakacağım zaman neyle karşılaşacağımı tahmin edebiliyorum. Saçımın nasıl görüneceğini, burnumun şeklini veya gözlerimin rengini biliyorum.

Peki ya kullandığımız aynalar bize bedenimiz yerine ruhumuzun yansımalarını gösterecek olsaydı? Ailemizden ve arkadaşlarımızdan beklentilerimizin arkasında yatan gerçek duygularımızı görebiliyor olsaydık? Sahi hangi durumlarda kendimizi gerçekten tanıyoruz acaba? Mutlu olduğumuz anlarda gerçekten mutlu muyuz? Yoksa mücadele etmemek adına kendimizi akıntıya bırakırken benliğimizi saklıyor muyuz? İhtiyacımız olduğunu söylediğimiz nesnelere, olaylara, yaşantılara hakikaten ihtiyacımız var mı?

Kendimi bunlar üzerine düşünürken bulduğumda, yıllarca aldığım kararların bu düşüncelerden bağımsız olma ihtimali ürkütüyor beni. Bir arkadaşşımdan beklediğim herhangi bir tepkiyi alamadığım anda beni kuşatan duyguları fark edememiş olmak tuhaf geliyor. Ufacık bir sebepten günlerce üzölmek, kırgınlık veya öfke duymak insanın kendine eziyet etme yollarından biri sanırım. Yüzlerce güzel hatıra biriktirdiğimiz insanları, bize sadece bir kez anlayış göstermediğinde karalamaya başlayabiliyoruz. Peki neden kendimize karşı dürüst olamıyoruz? “Şu an kırgınım, ama sanırım bu duyguyu bu kadar yoğun yaşamamın başka bir sebebi daha var.” demiş olsaydık, benliğimizi biraz daha doğru tanımak adına gözlemler yapsaydık, belki daha huzurlu yollar çizebilirdik kendimize. Bunun yerine kendimizi merkeze almaya ve bütün dünyanın bencilce hareket ettiği bir sahnede kurbanı oynamaya başladık.

Zaaflarımızı bilmeden, zayıflıklarımızı görmeden, kendimize hep haklı olduğumuzu söyleyerek yürüdük belki de.

Madalyonun bir de diğer tarafı var elbet. Sahip olduğumuz güzellikleri görmek için de çabalamıyoruz. Kötü bir olay yaşadığımızda bütün hayatımızın kötü gittiğine inanmaya hazır bekliyoruz. Bir durumu değiştirmeye gücümüzün yetmediğini fark ettiğimizde kendimizi en çaresiz kişi ilan edebiliyoruz. Oysaki her birimizin güçlü olduğu farklı noktalar var. Sahip olduğumuz farklı renkler... Kullanmayı henüz bilmediğimiz, bu yüzden de denemeye bile korkup zihnimizin sandıklarına kilitletiğimiz özellikler.

Sevmeyi aziz kılan, bulunduğu yüreği liman haline getiren; O limana sığınan ister gemi olsun, ister tekne, ayırt etmeden aynı muameleyi göstermek, gelenin gideceğini bildiği hâlde bağrını açmaktan, emniyet hissiyle sarıp sarmalamaktan vazgeçmeyişi değil midir?

Sevildik de var olmadık mı Azizim?

Sevildik de, sevmenin menbaı olan bir ana rahminde sabrın selâmeti olmadık mı?

Ya çağlara sığmayan bir limanın; yaşadığı zamana bıraktığı izler ve Allah'u Teala'nın: "Peygamber, müminlere kendi canlarından daha yakındır. Zevceleri, onların anneleridir..." (Azhâp 6) ayet-i Kerîmesiyle yoluna yoldaş olduğunu, yüreğini teskin etmeyi bilmediğin zamanlarda sana sürûr vadilerinden ab-ı hayat sunduğunu haber verseler, hâlâ kendini yalnız hissedebilir misin?

İşte o limanlar, Peygamber hanımlarıdır... Yani şu dünyada yoksunluğu nedeniyle ancak ayetlerin teminatıyla acısını hafifletebileceğimiz yetimliğimizin, bazen var iken yokluğunu çektiğimiz hissiyatların kaybolduğu ve yerini huzura bıraktığı, cennet bahçesinin gülleri olan Müminlerin anneleri... Hele ki Hatice validemizin nadide limanında yaşananlar, bizler için hangi cihetten bakılsa oradan yanaşabileceğimiz bir limandır.

İlkin Rasulullah (sav) Efendimiz sığındı o limana... Vahiy gelmiş, Cebraîl (as) ile ilk buluşma gerçekleşmişti. Yaşananlar kolay değildi, Efendimiz sav:

-Kendimden korkuyorum! Dedi.

Sığındığı liman; Hatice validemizin ummanlara benzeyen yüreği idi. Anlardı onu Haticesi, teskin ederdi, neler yaşadığını bilirdi.

-Öyle deme! Dedi annemiz, sesindeki merhamet kainata kimin geldiğini haber veriyordu: "Allah'a yemin ederim ki, Allah, hiçbir zaman seni utandırıp mahzun etmez. Çünkü sen akrabayı gözetir, işini görmekten aciz olanların ağırlığını üstlenirsin.

Fakire verir, kimsenin kazandıramayacağını kazandırırın, misafir ağırlarsın, Hak yolunda halka yardım edersin."

Efendisinin yaşadığı şok halini ancak kendisine kendisini hatırlatarak dağıtabilirdi... Hakikatin ancak peygamberlik müjdesi olduğunu bir de Varaka bin Nevfel'den duysun istiyordu. Yaşayacakları zor günleri kendisi dillendiremeye de son nefesine kadar ona destek olacağını zerreleriyle haykırıyordu...

Bir limanda ancak emniyet ve güven hissi aranırdı; Hatice annemiz bize bir liman olmayı öğretiyordu.

Evlât teknelerini nasıl koruduğunu seyrettik bu limanda... Merhametli ve sevgi dolu kalbi üzülse de yorulsa da heybesinden çıkan yine aynı hislerin akisleri oluyor ve güllerden güzel sîmâsında şükürün, tevâzunun, davaya adanmışlığın tebessümü seyrediliyordu... Hayat denizinde sapaşağlam kalması için heybetli dalgalara nasıl dayanacağını anlatıyordu yavrularına...

İnandığı dava uğruna varını, yoğunu hatta canını ortaya koyabilecek dik duruşu da ondan öğreniyordu; Hind, Ali, Zeyd ve diğerleri... Evliliğin ve anneliğin "Ben" den "Biz"e uzanan muazzam geçişini ondan öğrendik.

Şimdi neye ihtiyacın varsa evliliğinde ve anneliğinde; Hatice annemizin izlerine baktığında sana hala annelik eden o merhametli kalbi göreceksin.

Anneliğine ilk sen sarılacak, dayanağının yalnızca Allah olduğunu bileceksin...

Kulluk vazifelerine gönülden sarıldığında, Rabbinin yüreğindeki sızılara nasıl da devâ olduğunu, ecrini iki dünyada da nasip ettiğini müşahede edeceksin.

Annemiz Hatice gibi olacağız dostum; öyle bir ömür sürmeye niyet edeceğimiz ki zaman, herkese sana dair izlerde Hatice annemizi anımsatacak... Ne dersin, bir yerden başlamanın zamanı gelmiş olabilir mi? Bugün o mübarek hayatı okumak için çok güzel bir gün...

Kardeşim! O, bizim annemiz Hatice! Çağları aşan merhametli limanı hala yanımızda, bizimle...

Satırlarım sana değil ey kâri, kendimedir. Bir iç konuşmaya tabi tuttum gecenin koyuna sakladığım yüreğimi, şahit ol!

Şahit ol ey kâri! Toprağın canlanmaya başladığı bu günlerde, yemyeşil örtüsünü çoktan giymeye başlamışken arz; sevdiğini ebedi aleme yollamış gözü yaşlılara da baharı getirebilir mi? Yoksa zaten sevilenlerle olunabilen, onların kıymetini bildiğimiz her an, yaz-kış bahar mı?

Gözünü açıp, perdeyi sıyırdığında karşında gördüğün çiçeklenmiş ağaç mıdır bahar yoksa huzurla başını koyduğun yastık mı? “Evladım gezsın,” diye saldıgın kırlar mı yoksa hasretle yolunu gözlediğin evladının kapıdan içeri girdiği an mıdır baharın adı?

Hastane eşiğinden ayrıldığında ayaklarının seni geçirdiği rengarenk çiçekli bahçe mi bahar, yoksa aslında amansız hastalığa yakalanmadığını belgeleyen, sağlığının yerinde olduğunu söyleyen sonucun adı mıdır bahar?

Tohumların, çiçeklerin can bulduğu yer kürenin bağrında neşet eden bin bir çeşit nebatat mı, yoksa vicdansız gönüllere düşürülen merhamet nüvesi midir bahar?

Cebren terk edilen vatana bir gün geri dönebilme umudu mu yoksa gerçekten dönebilmek midir bahar?

Atılan bir iftira sonucu mahrum kalınan özgürlüğün, özlem dikenini yutan yüreğin kurduğu vuslat hayali mi yoksa özgürlüğün ta kendisi midir bahar?

Domur domur yürüyen suyun hayat götürdüğü dallar mı, yoksa hasretle beklenen sevgilinin sardığı kollar mıdır bahar?

Tüm kainatın uyanışa geçtiği, diriliş türkülerine eşlik eden sayısız rayiha mıdır bahar yoksa “Yel esin, kokusu gelsin,” denilen, özlemi çekilenin ıtri midir bahar?

Sorularım sana değil ey kâri, kendimedir! Bir iç muhasebeye saldım gecenin yoldaşlığına yolladığım gönlümü, şahit ol!

Şirketimizin yurt dışı pazarına açılma kararı bugünkü toplantıda alınacaktı. Yönetim kurulu başkanı olarak rengimi baştan belli etmiştim. Dört kişi müteredditti. Bir yığın olumsuzluk sıralıyorlardı. Salgın, gümrük vergileri, dünya devlerinin sektör payları, ırkçılık vb. Senaryoların kimi temelsiz, kimi mantıklıydı. Kayda değer bulduklarımı zaten not etmiştim. Sadece denemek, karanlık noktaların gerçekten karanlık olup olmadığını görmek istiyordum. Varsın, kör cesaret desinler, ayakları yere değmiyor desinler, umurumda değildi. Şirket, altıncı yıla aynı güçte girdiyse başarımı öz güvenime, riskleri enine boyuna hesaplayışma ve başkalarına benzemeyip kendi prensiplerine bağlı kalan anneme borçluydum.

Annelik pâyesi alan her kadının önünde zorlu dönemeçlerle, hendeklerle dolu yeni bir hayat vardır. O, anne galaksisine girmeye hak kazanmış bir gezegendir. Beklentiler açıkça dile getirilmese de atmosfere aksettirilir. Havayı soluduğunuz gibi solursunuz. Neler mi onlar? Etrafını sarmış kıdemli gezegenlerden gelecek tavsiyelere uyması, çömezliğini kabullenmesi, başına buyruk hareket etmemesi, yerleşik düzenin prensiplerini sorgulamaması... Annem hiçbirini yerine getirmedi. Evet, hiçbirini... "Mama versene, rahatlarsın, altı ay dolmuş, kesiver süttten, ne demek çikolata vermiyorum, deli misin, bizimki cipse bile geçti, kaşığı alsana elinden, üstü perişan, kıyafet değiştirmekten usanmıyorsun anlaşılın, ablasıyla salma bir yere, kıskançlık bu, kötülük eder sonra..."

Sabır kâsesi nasıl çatlamadı, anlayamıyorum. Annem komşu, akraba, yabancı gezegenlere direndi, onlara edebiyetle izahatta bulundu, dik durdu. Sınırlarını özenle çizdi. Her çocuk hususi bir gezegendi, zamanı geldiğinde maceralara atılacak, galaksiler keşfedecektik. Muhtelif problemlerle yüzleşecektik. Mutfağa da girdim, temizlik de yaptım. Ablamla küstüm, barıştım. Çıplak ayakla toprağı ters yüz ettim. Dondurmayı ısınmasını beklemeden yedim. Salatanın yağını döktüm, limonu gözüme sıktım, kıvrandım. Azar da işittim, bol bol kucaklandım da. Haşarlıklarım, ölçüye sığmaz muzurluklarım cezalandırılırken mübalağaya kaçılmadı, mutedil çizgiyi tanıdım, içine doğduğum gezegenin huyunu, suyunu usulca belledim. İmkânsızla, mümkün neymiş, gözlemledim. Karakterim şekillenirken ortaya saçılan gaflar yüzünden ayıplanmadım. Ruh haritam böyle böyle son şeklini alıverdi.

Toplantı bittiğinde annemi yemeğe çıkartacağım. Havalar iyiden iyiye ısındı. Ağaçlara bakan, kuş cıvıltılarının masalara doluştuğu yaz lokantasında, balcan kebabımızın gelmesini beklerken hâlâ cevaplanmamış sorumu bir defa daha soracağım 62 yaşındaki gezegene.

"Ben ne ara büyüdüm?"

Hikmete kör gözler zahire de sussun artık,
Zehirli kelâmlar sürgün yesin.
Merhem aransın bu nifâka,
Hastalıklı sırtından aksın kibrin kara kanı.
Kâbil'in gözündeki karanlık,
Mevlânâ'nın şûasında boğulsun.
Takdîre boyun eğen mü'min
Yaslasın başını omzuna inşirâhın,
Erişemediğimiz mazlum, yürek yangınımızda ısınsın.
Yakup, kokusunu gömlekten almasın artık Yusuf'un.
Âb-ı hayatlara çekilmiş hırs surları yıkılsın,
Pınarı olsun Sarelerin susuzluğuna.
Âdem kere yaşanmasın olup biten,
Uyansın insan artık gafletinden.

Yüreğim sessizliğin hüküm giydiği bir kentti. Kalbim hengâmesi uçmak olan aksak bir kuşun sabrını diliyor, grisi palazlanmış gökyüzüne. Kaybetmenin o kekremsi tadı talan ederken bütün haykırışlarımı, içimin dizlerinin kabuk bağlamayan yarası sızlıyor. Ben şimdi bilmediğim bir galaksi de bilmediğim imkansız şarkılar mırıldanıyorum içten içe. Bazı şeylerin yokluğunun varlığından daha samimi olduğunu savunuyorum hadsizce. Ben yazgısına kem gözlerle bakan ve kendine yabancı gelen o yatılı misafirim. Her gece yastığa başını koymanın ve gecenin sessizliğine ürpertiler ekmenin hikayesini anlatıyorum, yalnızlığın rahminden doğan hayâli yüzlere. Ben seyir defterini kaybetmiş ve kepenklerini kapatıp terki diyar etmiş o seyyahım. Yolu kentsizliğe düşen, adımları eksik bir kalanım. Kırık hayalleri denize ulaşan o bulanık nehirim. Eskimiş kütüphanenin unutulmuş rafındaki üstü tozlanmış o yazısız kitabım. Ben olumsuzlukların teorisinde hırpalanan o keder senfonisiyim. Karanlık mabedime yolculandım umarsızca. Bir geceyi daha aldım avuçlarıma. Bir geceye daha hayâlden kentler inşa ettim. Aklımı uğurluyorum varamadığım yüreğin derinliklerine. Bir şarkı ile kopuyorum yaşamdan ve bir şarkı ile tutunuyorum tekrar hayata. Tınların sersemliği ile gözlerim dalıyor tavanın şekilsiz görüntüsüne. Özgür bırakıyorum cümlelerimi. Anlamlar aramadan keskin uçlu bıçağın gölgesinde, bir geceye daha çekiliyor yüreğim. İnsan kendi içinden bile kovulur mu? diye soruyor yüreğim. Bu benim ki tütsülenmiş bir acının kapısından kovulmanın sersemliği gibi sanki. Gece bir kez daha önüne gelen ne varsa yutuyor. Anlamsız bir kelime düşüyor bembeyaz kağıtların gölgesine. O kağıtlar birer kesik olup misafir olup karışıyor hüznümün derinliklerine. Ve böylece an kendini hapsediyor vaktini mühürlü göğsüme.

En güzel alışkanlığım akşam saatlerinde bahçedeki sedire oturup o hafif rüzgar yanağımı okşarken, yaprak hışırtıları eşliğinde gün batımının o renk cümbüşünü izlemek. Zamanın bu diliminde bana kimse ilişmesin isterim. Yanıma gelen olursa da çok şansı yoktur, zaten çoktan o ahengin içinde kaybolmuşumdur.

Böyle bir akşamda bahçe kapısı hızla çarptı. Masmavi keten elbisesi, ağlamaktan şişmiş gözleri ve gözleri gibi çağla yeşiline çalan eşarbyyla Güzide'ydi gelen. Hiçbir şey söylemeden oturdu sedire, başını kucağıma bıraktı.

Söyleyecek çok şeyi var, susuşundan belli, yine acabaları çoğalmış kızımın. Yarım saatten fazla konuşmadan bekleyip günü batırdık. Anneliğimin ilk yılları geldi aklıma. Taşa takılıp düşse parçalanan kalbim nasıl oldu da öğrendi bu kadar sakin kalmayı. Başını kaldırdı "Anne ben aptal mıyım? Karşımda her göz yaşı akıtanı gerçek sanıyorum, tatlı tatlı konuşan her insana inanıyorum, bana dayan diyene sırtımı yaslıyorum sonra da kendimi çocukken dondurmam yere düştüğünde olduğu gibi şaşkın ve üzgün hissediyorum."

Böyle zamanlarda haklı olduğumuzu duymak isteriz o yüzden kucağına koştüğümüz, yanlış da olsa, sorularımızı doğruyla yoğurup süsleyecek ve duymak istediğimizi söyleyecek kişidir. Uzun bir müddet sadece saçlarını okşadım *dokunmak ruha şifadır*, en iyi anneler bilir bunu. Anneliğin şefkatiyle, kim ne yapmış benim yavruma boş ver sil gözyaşlarını ağlama, desem hiçbir zaman sorularının cevaplarının kendinde olduğunu anlayamayacak. Daha dur, diyor içimdeki ses yavruma. Neler görüp, neler yaşayıp nelerden vazgeçeceksin...

"Hepi topu bir kelebeğin ömrü kadar beklentilerimiz. O kelebeğin öleceğini bile bile bizi ayakta tutanın onlar olduğuna inanmak istiyoruz Güzidem. İşin sonunda kırılmamızın sebebi başkaları değil aslında kendi acizliğimizle burun buruna gelmemiz ve bunu utanç sebebi olarak görmemizdir belki ne dersin?" Böyle başladım söze hafifçe kafasını kaldırdı. "Nasıl yani? Arkadaşlarıma değil de kendime mi kızıyorum, sormadın bile ne olduğunu!" Bir taraftan da burnunu çekti. Ah güzel kızım insan bu hayatta en güzel kendini kandırır. Bilirsin bulunduğun yerde insanların da sana huzur vermediğini ama kulak tıkarsın kalbinden yükselen seslere. Sonrası kalbin bahanesidir oradan uzaklaşmak için. Yine duymak istemiyorsun o sesi. İki yanağını avucumun içine aldım, baş parmaklarımla yanaklarını sildim. "Ne olduğu mu önemli Güzide neden olduğu mu?" Boşluğa bakar gibi baktı gözlerime. Sözlerime devam ettim. "Kendini başkasının insafına, ruh haline bırakma hatta kendini kendine bile bırakma. Her doğrunun da yanlışın da değiştiği bu dünyada çıkış yolu, teslimiyeti kalbine kondurabilmektir. Bunu yapabileseydin eğer belirsizliği sorularınla yok edebileceğin düşüncesi oluşmazdı içinde, her seferinde aynı yerden yaranı kanatıp sızlanmazdın." Biraz ileri gittiğimin farkındaydım sinirlenip yerinden kalktı. Evin kapısına doğru yürürken arkasından giden hüznün ve kederin yanı sıra bir tutam da umut vardı.

Kendiyle kalıp o bir tutam umudun hep orada olduğunun farkına varması için arkasından gitmedim. Göğüs kafesimden tüm vücuduma bir ağrı yayıldı. Kalkıp bir baksam mı, diye düşünürken ortaokul yıllarında köyde ağaçtan düştüğümde annemin mikrop kapmasın diye yarama basdığı tuz aklıma geldi. Otur Ayşe, dedim kendime. Her insan kendi tekamülünü tamamlamaya gelir bu dünyaya.

Kilit taşlı kaldırımından hızla yürürken bir anda durdu. Onu çocukluğuna götüren bu koku da neydi? Gözlerini kapatıp, derin derin nefes almaya başladı. Burnuna gelen bu taze kokunun kaynağı baharın habercisi akasya çiçekleriydi. Başını döndüren o mis gibi kokuyu bir kez daha çekti içine. Çok acelesi vardı ama bir türlü o anı bırakıp yoluna devam etmek istemiyordu. Kendini geçmişin kollarına bırakıp kalmak istedi orada öylece. Gözleri oturacak bir yer aradı. Tam da akasya ağacının altında ona davetkâr bakan bir bank gördü. Bir süre bu kokunun içinde kaybolmaya karar vererek banka oturdu. Annesi her bahar geldiğinde evlerinin önündeki akasya ağacının çiçeklerini özenle toplar, dikenlerine dikkat ederek dallarından tek tek ayırır, önce sirkeli suda bekletip sonra bir güzel yıkardı. Kavanoza doldurduğu mis gibi kokan çiçeklerin üzerini köyden gelen taze balla kaplar ve güneşin altında tam kırk gün bekletirdi. Bu enfes kokulu karışımı her gün karıştırma görevi Ayla'nındı. Sabah kalkar kalkmaz balkonun en güneş alan yerinde onu bekleyen kavanoza önce burnunu dayayıp kokusunu içine çeker ardından tahta kaşıkla güzelce karıştırırdı. Kırk günün sonunda macun kıvamına gelip, hazır olunca "Bahar reçelimiz hepimize şifa olsun." derdi annesi. Artık kahvaltılık sofralarının baş tacı bu reçel olurdu. "Bahar reçeli" diye mırıldandı Ayla. Unuttuğunu sandığı o tat hala taptaze dolanıyordu ağzında. Ne kadar uzun zaman oldu yemeyeli diye düşündü. Çok da yoğun çalışıyordu, kim uğraşacaktı şimdi onu yapmakla. Saatine baktı panikle. Biraz daha burada oturmaya devam ederse ikinci otobüsü de kaçırıacaktı. Çocukluğunu akasya ağacının altında bırakıp tekrar hızlı adımlarla yürümeye başladı. Otobüs mezarlığın önünden geçerken yüreği cız etti. Annesini ne kadar özlediğini fark etti. Hayatın telaşından anca vakit bulup bayramdan bayrama ziyaretine gider olmuştu. Kendi kendine bir karar verdi. Hafta sonu ilk işi annesini ziyaret etmek olacaktı.

İşyerine vardığında patronun asık suratıyla karşı kaşıya kalan Ayla, "Çocukluğuma takılıp kaldım, affedersiniz" demeye çekindi. Mahcup şekilde özür dileyerek, masasının başına geçti. Etrafını kahve kokusu, çalışanların fısıltılı konuşmaları, birbirlerini gözaltından süzen bakışlar, klavye seslerinden oluşan bir gürültü sarmıştı. Ayla'nın aklıysa akasya kokularında bir de annesindeydi. Söz hafta sonu bir demet akasya çiçeği toplayıp ziyaretine gidecekti. Şuan önüne gelen dosyayı bilgisayara geçirmekle meşguldü. Hafta sonu mesai yapmazlarsa kesin gidecekti. Hatta mezarının başına bir akasya ağacı bile dikecekti. Gözleri buğulandı. Kokular birbirine karıştı. Annesi, akasya, reçel, çocukluğu her şey iç içe geçmişti. Gözyaşlarını silerken "Öğle paydosu" dendiğini duydu. Geçmiş masada bırakıp, tekrar dönmek üzere öğle tatiline çıkmaya karar verdi.

"Bağırıp duruyorum denizin ortasında
Su buradan ne kadar uzakta"*

Derdimizin içinde dermanımız, ârazlarımızın içinde
şifâmız gizli iken, nasıl da duyarsızlaşıyoruz bazen...

Bazen mi?!

Şu 'kısacık' ömrümüz geçip giderken, hatalara yer
vermiyor, aynılar dünyasına ayna tutamıyor, yalan
servetlerimize sahte altınlar ekliyoruz...

'Lale tarlasında gelincik olur mu' diyor, bindiğimiz dalı
kesiyor, adresleri şaşıyor, yaz başında kış uykusuna
yatıyoruz...

Yok ediyoruz, yok olmayacakmış gibi...
Konuşuyoruz, susmayacakmış gibi...
Yaşıyoruz, ölmeyecekmiş gibi...

Sayfalar dolusu harfleri bir araya getirip anlamlı bir cümle
kuramıyoruz...
Bir mânâ olamıyor, bir yol bulamıyoruz...
Sırra ermeden göçen kervanlardan ibret alamıyor, örtüsü
bir avuç toprak olanların yanlarına varamıyoruz.

Kan ağlarken dünya, yalnız hüznü bir dua ile de var
olabiliriz, varlığı hissedebiliriz en derinde, bilemiyoruz...

Bağırıp dururken denizin ortasında, suyu duyamıyoruz.
Duramıyoruz, durup dinlenmiyoruz, lâl olup
susamıyoruz vesselam...

*İbrahim Tenekeci, Sözü Yormadan, Muhit Kitap, 2020.

Kapak Konusu: ANNE
TAVSİYE OKUMA LİSTESİ

Okumak şifâdır, okumak sevgiyi, bilgiyi ve hikmeti yaymaktır..

İstedik ki bundan böyle her ay okurlarımıza, bizlerde iz bırakan, kalbimizi ısıtan eserlerden bir seçki sunalım ve okumalarımıza hep birlikte lezzet katalım. Bu vesile ile satırlardan zihnimizin koridorlarına doğru uzun yolculuklara çıkalım, varoluşumuzu anlamlandıralım.

Bu ay, çıkış noktası annelik/ebeveynlik olan farklı türlerdeki eserlerden bir seçkiyi istifadenize sunuyoruz.

Keyifli okumalar...

F. Zehra BOYALI

Annelik Makamı- Gonca ANIL

Hanife ARTAR YALÇIN

Gökyüzü Çocukları - Katherine RUNDELL

Fatmanur ÖZDEMİR

Ah'lar Ağacı - Didem MADAK

Sami TERZİ

Büyükanne - Halide Nusret ZORLUTUNA

Esmâ Beyza ARSLAN

Ana - Pearl S. Buck

Tuğçe Şifâ ZORLU

Müminlerin Anneleri - Halime DEMİREŞİK

Çocuklar Anneleri Büyütür ve Babaları da -

Tuğba AKBAY İNAN

Rızâ Bahçesi - Rabia SEMİZ

Gözde ARI

Aşka Adanmış Bir Ömür Hazreti Hatice -

Nurdan DAMLA

Seda BAYRAK DURGUT

Doğadaki Son Çocuk - Richard LOUV

Çocuklar Allah'ı Sorduğunda - Özkan ÖZE

KÜLTÜR, SANAT, EDEBİYAT DERGİSİ
K Ü P E Ş T E
KALEME VE KİTABA TUTUNANLARA

www.kupestedergi.com